

Čo by ste mali vedieť o skríningu rakoviny prsníka

Čo je rakovina prsníka?

Rakovina prsníka je rakovina, ktorá sa vyskytuje v prsníku. Začína v bunkách, ktoré lemujú kanáliky (mliekovody, ktorými sa odvádza mlieko) alebo lalokoch (žľazy, ktoré produkujú mlieko), a je jedným z najčastejšie diagnostikovaných typov rakoviny v Ontáriu.

Čo je skríning rakoviny prsníka?

Skríning rakoviny (vyšetrenie na rakovinu) je testovanie osôb, u ktorých je pravdepodobnosť, že rakovinou ochorejú, ale ktorí nemajú žiadne príznaky a vo všeobecnosti sa cítia dobre.

Ontárijský program skríningu rakoviny prsníka (OBSP) je program skríningu v celej provincii, ktorého cieľom je znížiť počet úmrtí na rakovinu prsníka prostredníctvom pravidelného skríningu.

Potenciálne výhody skríningu rakoviny prsníka

Pravidelný skríning rakoviny prsníka pomocou mamografického vyšetrenia (druh röntgenového vyšetrenia) môže odhaliť rakovinu včas, keď má liečba väčšiu šancu na úspech a môže byť menej intenzívna alebo invazívna (ľahšie sa zvláda). Pravidelné skríningy tiež znižujú pravdepodobnosť úmrtia na rakovinu prsníka.

Kto by sa mal dať vyšetriť?

Ženy, two-spirit osoby, transrodové osoby a rodovo nebinárne osoby vo veku od 40 do 74 rokov majú nárok na účasť v OBSP, ak:

- nemajú žiadne príznaky rakoviny prsníka,
- nemali rakovinu prsníka,
- neabsolvovali bilaterálnu mastektómiu (operáciu na odstránenie oboch prsníkov),
- za posledných 11 mesiacov neabsolvovali skríningové mamografické vyšetrenie,
- sú transfeminínne a užívali feminizačné hormóny najmenej 5 rokov po sebe.

Priemerné riziko vo veku 40 až 74 rokov

Väčšina osôb v tejto vekovej skupine, ktoré spĺňajú podmienky účasti v OBSP, môže absolvovať mamografické vyšetrenie každé 2 roky.

Ak máte 40 až 49 rokov, odporúčame vám, aby ste sa informovane rozhodli, či je pre vás skríning rakoviny prsníka vhodný. Vo všeobecnosti platí, že osoby vo vašej vekovej skupine majú nižšiu pravdepodobnosť ochorenia na rakovinu prsníka ako osoby vo veku 50 až 74 rokov. Poradte sa so svojím rodinným lekárom, praktickou sestrou alebo zavolajte na číslo služby Health811, kde vám pomôžu rozhodnúť sa, či máte absolvovať skríning.

Spĺňate podmienky pre účasť na OBSP pre osoby s vysokým rizikom?

Pre účasť na OBSP pre osoby s vysokým rizikom sa môžete kvalifikovať, ak máte 30 až 69 rokov a máte určité génové zmeny (napr. *BRCA1*, *BRCA2*), vyššiu pravdepodobnosť ochorenia na rakovinu prsníka na základe rodinnej alebo osobnej anamnézy alebo ste absolvovali rádioterapiu hrudníka.

Ak sa chcete dozvedieť viac, obráťte sa na svojho rodinného lekára alebo zdravotnú sestru alebo navštívte webové stránky [Ontario Health \(Cancer Care Ontario\)](https://www.ontario.ca/cancer).

Zapamätajte si: Ak spozorujete akékoľvek zmeny na prsníkoch, napríklad hrčku alebo začervenanie, ktoré nemizne, alebo zmeny na bradavke, kontaktujte svojho rodinného lekára alebo zdravotnú sestru. Vplyvy tehotenstva alebo dojčenia môžu tiež zakryť príznaky rakoviny

Ontario Health
Cancer Care Ontario

prsníka alebo spôsobiť ich prehliadnutie, preto je dôležité o nich vedieť. Zmeny na prsníkoch nie sú vždy spôsobené rakovinou, ale mali by sa ihneď skontrolovať.

Ako môžem absolvovať mamografické vyšetrenie?

Ak chcete absolvovať mamografické vyšetrenie, obráťte sa na pracovisko OBSP. Ak chcete nájsť pracovisko, zavolajte na číslo 1 800 668 9304 alebo navštívte stránku

ontariohealth.ca/breastscreeninglocations.

Mamografické vyšetrenie je bezpečné, bezplatné a môžete ho absolvovať bez predpisu od rodinného lekára alebo zdravotnej sestry.

Čo sa deje počas mamografického vyšetrenia?

Mamografické vyšetrenie je vyšetrenie, ktoré využíva röntgenové žiarenie na vytvorenie snímok (mamogramov) prsného tkaniva.

- Zdravotný rádiologický technik (osoba vyškolená na zhotovenie mamografických snímok) umiestni na mamografický prístroj vždy jeden prsník.
- Plastová doska sa pomaly posúva nadol, aby stlačila a udržala prsné tkanivo na mieste. Na niekoľko sekúnd dôjde k určitému tlaku, ktorý nepoškodí tkanivo.
- Mamografické vyšetrenie zvyčajne trvá približne 15 minút.

Čo sa deje po mamografickom vyšetrení?

Ak máte normálny výsledok, dostanete poštou list. V tomto liste sa dozviete aj to, kedy by ste mali absolvovať ďalší skrining.

Ak máte abnormálny výsledok, nemusí to nevyhnutne znamenať, že máte rakovinu prsníka, ale znamená to, že musíte podstúpiť ďalšie testy. Pracovisko OBSP to oznámi vášmu rodinnému lekárovi alebo zdravotnej sestre a môže vám pomôcť dohodnúť termín na ďalšie testovanie. Ak nemáte rodinného lekára alebo zdravotnú sestru,

budete prepojení na lekára, ktorý vám pomôže s ďalšími krokmi.

Mamografické vyšetrenie nie je dokonalý test

Môžete mať abnormálny výsledok, aj keď nemáte rakovinu, čo sa nazýva falošne pozitívny výsledok. Falošne pozitívne výsledky môžu viesť k zbytočnému vyšetreniu, ako je biopsia (odber malej vzorky tkaniva).

Pri mamografickom vyšetrení môže dôjsť k nezachyteniu rakoviny, čo sa nazýva falošne negatívny výsledok. Falošne negatívne výsledky by mohli viesť k oneskorenej liečbe.

Mamografické vyšetrenie môže odhaliť aj rakovinu, ktorá by inak nespôsobovala zdravotné problémy, čo sa nazýva nadmerná diagnóza. Nadmerná diagnóza môže viesť k zbytočnej operácii alebo liečbe.

Ako môžem znížiť pravdepodobnosť, že dostanem rakovinu prsníka?

Niektoré rizikové faktory (faktory, ktoré zvyšujú pravdepodobnosť ochorenia) sa nedajú zmeniť, napríklad vek, výška, genetická výbava, husté prsia a hormonálne zmeny v priebehu života (napríklad skoršia menštruácia alebo neskorší začiatok menopauzy). Tu sú však 4 veci, ktoré môžete urobiť, aby ste znížili pravdepodobnosť, že dostanete rakovinu prsníka:

- vyhýbajte sa alkoholu alebo ho pite menej,
- prestaňte fajčiť alebo nezačínajte s fajčením,
- buďte fyzicky aktívni v rámci každodenného života,
- vyhnite sa nárastu hmotnosti v dospelosti.

Viac informácií o skriningu rakoviny prsníka nájdete na stránke ontariohealth.ca/breast

